

KLOOSTER NIEUW SION

Stichting "Nieuw Sion"

Vulikerweg 6,

7431 PJ DIEPENVEEN

KvK: 64692566

RSIN: 8557.83.266

Bank: NL 76 TRIO 0254 7797 43

info@nieuwsion.nl

JAARVERSLAG 2019

STICHTING NIEUW SION

Opening gastenhuis op 26 april 2019

Commissaris van de Koning Andries Heidema laat onze vrijwilliger Ruud Pragt binnen in het gerenoveerde gastenhuis om een van de gastenkamers te openen.

Rechts houdt bestuurssecretaris Godelieve Pieper een kussen vast met sleutels van de overige gastenkamers.

Inhoudsopgave:

Hoofdstuk I: De ontwikkeling van bidden en werken op Klooster Nieuw Sion

- § 1. Werkgemeenschap**
- § 2. Getijdengebeden**
- § 3. Getijden- en woongemeenschap**
- § 4. Jongerenklooster**
- § 5. Gastvrijheid en programma-aanbod**
- § 6. Lokale presentie**

Hoofdstuk II: Richting geven & Professionalisering

- § 1. Bestuur en betaalde medewerkers**
- § 2. Coördinatoren, werkgroepen, adviseurs**
- § 3. Adviesraad**

Hoofdstuk III: Financiën & Beheer

- § 1. Fondsenwerving**
- § 2. Toelichting op de jaarrekening**
- § 3. Behoud cultureel erfgoed**

Conclusie en dankwoord

'Urbs fortitudinis nostrae Sion' – Sion is voor ons een sterke stad – naar Jesaja Hfst. 26 vs 1 (Vulgaat)

Inleiding:

Een belangrijke dag op Klooster Nieuw Sion: 26 april 2019, de opening van het gerenoveerde gastenhuis.

Dit jaarverslag begint niet met een inleiding die de inhoud ervan samenvat - zie daarvoor de conclusie – maar met een sfeertekening van één bijzondere dag in 2019: 26 april. Op die dag werd ons geheel gerenoveerde gastenhuis feestelijk geopend en in dat gebeuren kwam eigenlijk alles waar wij voor staan samen, namelijk: behoud cultureel erfgoed en lokale presentie, getijdengebed met de werk- en woongemeenschap en gasten, gastvrijheid en een betere mogelijkheid ons eigen programma uit te voeren, de herstart van onze financiële motor en het vieren van het resultaat van de vele inspanningen van vrijwilligers en betaalde krachten met steun van fondsen.

De opening vond plaats bij de fraai versierde ingang van het gastenhuis. In de gastentuin had zich een grote schare verzameld, bestaande uit bestuurders, vrijwilligers en genodigden, waaronder afgevaardigden van bouwfirma's, fondsen en media. Op het met bloemen versierde bordes stond een stralende commissaris van de koning – Andries Heidema. Hij reikte 14 personen uit de menigte een sleutel van één van de 14 gastenkamers aan. Nadat het gastenhuis was bezichtigd, werden die 14 sleutels weer ingezameld, op een kussen gelegd en meegenomen naar de kloosterkerk. In het getijdengebed – met samenzang én inbreng van het New Sion Choir – werden die sleutels gezegend terwijl er gebeden werd om zegen op het werk van onze handen. Vervolgens ging het gezelschap in stilte door de kruisgangen op weg naar de refter waar het glas geheven werd op het gerenoveerde gastenhuis.

Hoofdstuk I: De ontwikkeling van bidden en werken op Klooster Nieuw Sion.

§1. Werkgemeenschap

Dit verslag begint met de ontwikkelingen in de werkgemeenschap, niet omdat werk persé het meest belangrijke onderdeel is van wat we doen, maar wel omdat deze werkgemeenschap het grootste en oudste onderdeel is van onze gemeenschap. Het jaar 2019 werd gekenmerkt door stabilisatie van onze werkgemeenschap en door een voortgaande inzet op vele terreinen. De vrijdagse klussendagen trokken

steeds meer vrijwilligers – meestal zo'n 25 in de winter en 35 in de zomer – en de diverse groepen, zoals klussen-, tuin- en schoonmaak/interieurploeg, verrichtten veel werk. De leden van de klussenploeg leverden grote inspanningen om hun aandeel in de renovatie van het gastenhuis op tijd af te krijgen.

- De schoonmaak/interieurploeg werd beproefd door de gestage toestroom van gasten en enige ontlasting door het aannemen van een betaalde schoonmaker na de heropening van het gastenhuis was dus nodig.

-De tuingroep werkte onder

andere aan het herstel van de schutting in de gastentuin, het herstel van stormschade aan veel bomen, de aanplant van de nieuwe boomgaard met hoogstambomen aan de westzijde van het klooster en het planten

van een reeks hagen waaronder het herstel van de berceau. Ook werd er veel werk verzet in de moestuin die in het tweede jaar van haar bewerking rijke vruchten voortbracht.

- Met hulp van enkele deskundige vrijwilligers werd gewerkt aan het formuleren van een doordacht vrijwilligersbeleid. Ook werden de zogenaamde “Siongesprekken” – gesprekken over het welbevinden en de taakontwikkeling – met zoveel mogelijk vrijwilligers voortgezet. In tal van werkgroepen zoals die van poortwachters, kloostergidsen, coördinatieteam gastvrijheid en gastheren/vrouwen werd overlegd over de beste wijze van ontvangst van onze vele gasten.

-De werkgroep geldwerving koos een actie rond de verduurzaming van ons klooster als focuspunt. Bij het ontvouwen van nieuwe ideeën voor tot dan toe weinig gebruikte ruimten zoals de voormalige buitenkapel of de kleermakerij bleek, dat die naast enthousiasme bij sommigen ook spanningen en teleurstelling bij weer anderen opriepen. Zo ontstond een debat over de opzet van een koffieschenkerij annex receptie in de kapelzaal. Uit de gang van zaken blijkt dat het niet eenvoudig is om de verschillende visies van betrokkenen op één lijn te brengen. Dit kan ertoe leiden dat leden van de gemeenschap afhaken en dat alleen zij die zich voldoende herkennen en schikken in gemaakte keuzes actief blijven. Een goede communicatie onderling – o.a. door middel van regelmatige vrijwilligersbijeenkomsten en interne nieuwsbrieven – is een voorwaarde om de gemeenschap bijeen te houden. In 2019 werd hier dan ook extra aandacht aan besteed.

§2. Getijdengebeden:

Wat het getijdengebed betreft was er in 2019 sprake van een “kwantumsprong” in kwalitatief en kwantitatief opzicht. Na enkele jaren van experimenteren met drie getijdengebeden per week kwamen de ontwikkelingen in een stroomversnelling. De stabilisering van het jongerenklooster en de wens uiteindelijk met de gemeenschappen van Nieuw Sion en het jongerenklooster samen te bidden, leidde tot het organiseren van vijf oriëntatieavonden op het getijdengebed.

Dankzij steun van een fonds kon die reeks avonden onder deskundige leiding plaatsvinden. Een en ander leidde in december 2019 tot het realiseren van een eigen getijdenboek voor Nieuw Sion én het jongerenklooster met daarin een vaste liturgie voor 4 getijdengebeden per dag en een groot aantal liederen uit diverse kerkelijke tradities. Daarbij zijn ook een aantal speciaal voor Nieuw Sion gecomponeerde acclamaties.

Bij de start van het Winterkloosterfestival werd de bundel in gebruik genomen en vervolgens ging het gezamenlijk bidden van vier getijden per dag met dit getijdenboek van start. De werkgroep koorvespers slaagde erin praktisch iedere maand met een aanbod van een koorvesper te komen waaraan gerenommeerde koren uit diverse kerkelijke tradities deelnamen.

Al met al werd het getijdengebed zo door steeds meer mensen gebeden in onze kloosterkerk.

§ 3. Getijden- en woongemeenschap

Ook op dit terrein was er sprake van vooruitgang en groei. Gebruik makend van het voorwerk van de kwartiermakers kwam de projectgroep woongemeenschap in het voorjaar van 2019 al snel in contact met nieuwe aspiranten voor de woongemeenschap. Na een aantal selectiegesprekken bleef er een groep kandidaten over die door het stichtingsbestuur geschikt werd geacht om een “startende woongemeenschap” te vormen.

Deze startende woongemeenschap bestond uit vijf volwassenen met hun 4 kinderen. Vanaf de zomer van 2019 woonden de leden allemaal op het kloosterterrein of in het klooster. Vanaf dat moment waren er dus twee “woongemeenschappen” op Sion; de startende woongemeenschap én het jongerenklooster.

Beide gemeenschappen zochten naar wegen om dichter bij elkaar te komen, niet alleen in het samen bidden maar ook in samenwerken en samenleven. In het najaar van 2019 werd opnieuw een voorlichtingsavond gehouden waarbij bleek dat er nog veel meer gegadigden voor de woongemeenschap waren. In een reeks erop volgende gesprekken en ontmoetingen werd zo een basis gelegd voor de uitbreiding van de woongemeenschap in 2020. Bij al dit enthousiasme voor “wonen in een

woongemeenschap” dreigde de aandacht voor een geschakeerde getijdengemeenschap met binnen- én buitenleden te verslappen.

Met de vorming van een nieuwe werkgroep – de “pioniersgroep getijdengemeenschap” – met als hoofdaandachtspunt de vorming van een formele getijdengemeenschap - waarvan alle leden van de woongemeenschap én leden die buiten het klooster wonen lid zijn - werd toch serieus aandacht besteed aan de oprichting van een dergelijke gemeenschap. En in feite werkte de reeks bovengenoemde oriëntatie-avonden al als het bijeenkomen van een informele getijdengemeenschap.

§ 4 Jongerenklooster

Na een voorzichtige start in het najaar van 2018 groeide het jongerenklooster in 2019 steeds verder uit tot een volwassen en eigenstandige organisatie. Vanwege de ontstaansgeschiedenis van het jongerenklooster en de eigen organisatie was er aanvankelijk sprake van een zeker “wij en zij-gevoel”. Dankzij de samenwerking van beide stichtingen in de kloosterfestivals – in zomer en winter – en vooral door de wens van de jongerenkloosterlingen en mensen van Nieuw Sion aan het grondvlak om samen te bidden leerde men elkaar echter snel beter kennen. Dat gebeurde vooral in het getijdengebed in de kloosterkerk, waaraan naast jongeren ook leden van de nieuwe woongemeenschap gingen deelnemen en door gezamenlijke maaltijden van alle bewoners van het klooster.

In overleg met het kernteam van het jongerenklooster werden ook pogingen ondernomen om de jongerenkloosterlingen mee te laten functioneren in het werk (labora) van de werkgemeenschap. Ondanks veel overleg en een aantal meer of minder geslaagde pogingen kwam dit samen werken niet echt goed van de grond. Dat leidde af en toe tot teleurstelling bij die leden van de werkgemeenschap die zich voor samenwerking inzetten. Op bestuurlijk niveau werd eveneens gepoogd om tot meer samenwerking te komen. Ongewild werden de op zich goed lopende jongerenweekends – vanwege hun onduidelijke status en het ruimtebeslag – soms een bron van spanning.

Op 31 augustus werd het éénjarig bestaan van het jongerenklooster gevierd, waarbij een delegatie van bestuur en directie van Nieuw Sion aanwezig was. Van onze kant werd bij deze gelegenheid een positieve waardering voor de inzet van kernteam en jongerenkloosterlingen verwoord.

§ 5. Gastvrijheid & programma-aanbod

Het eigen programma-aanbod van Klooster Nieuw Sion werd in 2019 met diverse nieuwe programmaonderdelen verrijkt. Aanbiedingen voor ééndaagse retraites zoals “Benedictijns leiderschap” of de maandagse retraite “stilte-beleven” deden het goed.

Een experiment met een langdurige thematische tentoonstelling gecombineerd met lezingen over “Engelen” trok in het najaar de nodige belangstelling maar liet ook zien dat het gebruik van de kloosterkerk voor andere activiteiten dan het gebed grenzen heeft.

Het doorgaande aanbod van rondleidingen en openstelling van kloosterkerk en gastentuin bleek weer velen naar Sion te trekken. Extra inspanningen van enkele betaalde krachten op gebied van marketing en facilitair management leidden ertoe dat de groeiende stroom gasten goed kon worden ontvangen. Toch bleek dat de marketing-inspanningen via website, lokale pers en een nieuwe facebook pagina niet garant staan voor de doorgang van al ons programma-aanbod.

Achteraf is het ook moeilijk te achterhalen wat nu autonome groei is en wat groei dankzij nieuwe marketing. Hoe het ook zij, door een mix van marketing, autonome groei en de openstelling van het gerenoveerde gastenhuis is onze omzet uit gastenontvangst en verhuur flink gestegen. Daar droegen nieuwe kleine en soms zeer grote huurders – zoals een organisatie die met 125 jongeren naar Sion kwam - aan bij. De evaluatie van grootschalige bezoeken laat echter zien dat het niet meevalt de spanning tussen het bewaren van de stilte en de kloosterlijke sfeer en het halen van de omzet uit te houden. ??

In het najaar van 2019 is geprobeerd de organisatie van het eigen programma te verbreden en te versterken. Zo werd er onder andere gewerkt aan een eigen programma voor scholieren en studenten.

De inzet van onze cateraars bleek zodanig dat het zowel onze gasten als onszelf goed beviel: de aangeboden maaltijden zijn eenvoudig doch smakelijk en passen goed bij ons profiel. En onze cateraars zien niet op tegen improviseren. Dat is een goede eigenschap!

§ 6. Lokale presentie

De verwevenheid van de activiteiten van Nieuw Sion met de regio werd op meerdere manieren duidelijk. Zo trok een openstelling in het kader van de Open Monumentendag in september in één weekend maar liefst 750 gasten uit de regio, die merendeels per fiets kamen. Ook de open dag van "IESSEL-cider" kon weer op veel belangstelling rekenen.

De omgekeerde beweging werd ook gemaakt, o.a. door het verzorgen van lezingen over Nieuw Sion voor tal van Overijsselse clubs. En de regionale media raakten ook in 2019 niet uitgepraat en -geschreven over Nieuw Sion, waarbij vooral de opening van het gastenhuis, het jongerenklooster en de Kloosterfestivals aandachttrekkers waren. Tenslotte was de doorgaande renovatie van ons gastenhuis ook een stimulans voor de lokale sector bouwnijverheid.

Hoofdstuk II : Richting geven & Professionalisering

§ 1. Bestuur en betaalde medewerkers

Het jaar 2019 was een jaar met veel veranderingen in de aanstellingen van betaalde medewerkers. Mogelijk is dit inherent aan een organisatie die van een pioniersfase naar een meer professionele toe groeit. Gedurende het eerste halfjaar bleek dat – ondanks de aanstelling van parttime betaalde krachten voor facilitair management en marketing – de directeursfunctie te zwaar werd.

Daarbij bestond het gevaar dat allerlei managementstaken op bouwkundig en financieel terrein de aandacht voor inhoudelijke zaken zouden overwoekeren. Na rijp beraad besloot het bestuur de directie uit te breiden en de directeursstaken te splitsen in twee taakvelden: een zakelijk en een inhoudelijk gedeelte. Vanaf 1 juli werd er met twee parttime directeuren gewerkt; een inhoudelijk directeur, oftewel directeur getijdengemeenschap én een zakelijk directeur, oftewel directeur werkgemeenschap. Beide directeuren vormen één directie waarbij ieder eigen taakvelden als eerstverantwoordelijke heeft en men gezamenlijk tot besluiten moet komen.

Bij de in het kader van de professionalisering aangestelde krachten bleek de arbeidsvreugde niet groot; het structureren van de complexe en veranderlijke organisatie bleek te veel energie te kosten. Dit leidde uiteindelijk tot beëindiging van de overeenkomsten met de marketing/PR functionaris in juni en met de facilitair coördinator in oktober. Tussentijds werd een ad hoc coördinator gastvrijheid aangesteld. Toen onze parttime beheerder daarop ook nog vertrok moest er eveneens een tijdelijk opvolger in deze functie worden aangesteld. Een sollicitatieprocedure voor een nieuwe coördinator gastvrijheid – waarvoor grote belangstelling bestond – leverde pas in tweede instantie een geschikte kandidaat op. Gelukkig vertoonde zowel de bestuurslaag als het vrijwilligerskader meer stabiliteit, zodat de veranderingen niet schadelijk werden.

In het bestuur trad een nieuw lid aan terwijl een zetel vrijkwam. Het bestuur oriënteerde zich op een ontwikkeling van "werkbestuur" naar "bestuur-bestuur" hetgeen na de aanstelling van een tweekoppige directie mogelijk zou kunnen worden. De ontwikkeling naar meer op afstand besturen en meer verantwoordelijkheid voor de dagelijkse gang van zaken bij de directie leggen is wel ingezet maar nog niet voltooid.

§ 2. Coördinatoren, werkgroepen, adviseurs

Zoals hierboven al werd opgemerkt bleven onze coördinatoren van klussen-, schoonmaak/interieur- en tuinploeg van het eerste uur alle drie actief. Dat zorgde gelukkig voor de broodnodige stabiliteit in het leiding geven aan leden van de werkgemeenschap. Onze mensen die de verhuuradministratie behartigen

kregen de beschikking over een nieuw boekingsstelsel waarmee reserveringen en financiële afhandeling efficiënter kunnen worden verwerkt. De meeste werkgroepen bleven stabiel functioneren. Alleen de werkgroep herinrichting hield – tijdelijk – op te bestaan i.v.m. onduidelijkheid over bepaalde beslissingstrajecten. Onze bestuursadviseur werkte samen met de directeur getijdengemeenschap aan begeleiding van de nieuwe woongemeenschap en aan selectie van nieuwe aspirant - bewoners.

§ 3. Adviesraad

In 2019 raakte de adviesraad na enige opstartproblemen steeds meer op dreef. Er ontwikkelde zich een goed samenspel met het stichtingsbestuur. Het bestuur zorgde voor het tijdig aanreiken van relevante stukken en de adviesraad liet daar op een constructieve wijze haar licht over schijnen. Ook gaf de adviesraad ongevraagd advies over de ontwikkelingen binnen de organisatie en werd ze geraadpleegd bij de ontwikkeling van de samenwerking met het jongerenklooster.

Hoofdstuk III: Financiën & Beheer.

§1. Fondsenwerving

In het voorjaar van 2019 zijn we een overeenkomst aangegaan met een ander fondswervingsbureau. Hoewel het voor een totale evaluatie nog te vroeg is, zijn de eerste resultaten bemoedigend. De werkgroep geldwerving die aanvankelijk haar draai niet vond, kreeg de geest bij de uitvoering van een zogenaamde “zonnepanelen-actie”. Dankzij de verspreiding van een aantrekkelijke brochure, berichten in onze nieuwsbrief en een belronde langs ex-bezoekers van ons klooster kwam er in de maanden november en december al een bedrag van € 12.325,- binnen. Dat is goed voor de eerste 49 zonnepanelen à € 250,- per stuk. Hiermee is het streven van 250 gesponsorde zonnepanelen nog lang niet gehaald, maar er is wel een heel goed begin gemaakt. Bovendien is dit een betekenisvolle stap naar de verduurzaming van ons kloostercomplex. Naast de inspanningen van deze werkgroep en de fondswervers deden meerdere leden van de werkgemeenschap en de beide directeuren ook moeite voor het benaderen van fondsen. Dit resulteerde in diverse grotere geormerkte giften, voor de realisatie van een jongerenzolder, voor de uitbreiding en scholing van de woon- en getijdengemeenschap, voor de renovatie van het gastenhuis enz.

§ 2. Toelichting jaarrekening

Het jaar 2019 is een jaar geweest van investeren. De omslag van een vrijwilligersorganisatie waarin de aansturing ook grotendeels door vrijwilligers werd gedaan naar een vrijwilligersorganisatie met aansturing door betaalde medewerkers kwam dit jaar voor onze rekening.

De financiering van twee betaalde medewerkers door een anoniem fonds hield halverwege 2019 op en ook de aanstelling van een tweede directeur gebeurde op eigen rekening. Een stijgende omzet door extra verhuur en de ontvangst van een groter aantal gasten kon de extra kosten niet goedmaken. Daarin speelt ook nog mee dat het gastenhuis het eerste kwartaal van 2019 vanwege de renovatie gesloten was. Het jaar werd uiteindelijk afgesloten met een exploitatieverlies van € 21.000,- .

De ontvangsten voor zonnepanelen zijn daarbij vanzelfsprekend niet meegerekend. Gezien de extra inzet in het professioneel kader een acceptabel verlies, waarbij wel moet worden aangetekend dat door zelfwerkzaamheid van zeer velen er flink op de exploitatiekosten is bespaard. Anders was het verlies omvangrijker geworden.

In 2019 is tevens een belangrijk fundament gelegd voor toekomstige inkomsten. Het gastenhuis is gerenoveerd, en de kosten daarvan die ongeveer € 450.000,- bedroegen zijn voor het grootste gedeelte – namelijk voor een bedrag van € 400.000,- - door particuliere en overheidsfondsen gedekt. Met een gerenoveerd gastenhuis hopen we in de komende jaren stabiele groei in het aantal gasten en dus ook de inkomsten te kunnen borgen.

§ 3. Behoud cultureel erfgoed

Wat het behoud van ons cultureel en religieus erfgoed betreft was de voltooiing van de renovatie van ons gastenhuis de meest opvallende stap. Daarbij zijn we trots op details zoals het herstel van de “belijning met blokpatronen” die dateren uit het bouwjaar van het gastenhuis (1911) en die door een van onze professionele vrijwilligers met eindeloos geduld is hersteld. Met de renovatie van het gastenhuis werd ook de isolatie van deze vleugel meegenomen alsmede het buitenschilderwerk van gastenhuis en poortgebouw. Zo kunnen deze vleugels er weer jaren tegen. We reserveerden ook in 2019 weer voor groot onderhoud.

CONCLUSIES EN DANKWOORD:

Het geheel van dit jaarverslag overziend valt niet alleen de gestage vooruitgang van het project Nieuw Sion op, maar ook het teleurgesteld afhaken van bepaalde mensen die vol goede moed begonnen. Wat dat betreft lijkt het op een springprocessie waarin stappen voor- én achteruit gezet worden; maar meer vooruit dan naar achteren.

In een bespiegeling over “De levensstroom van de regel van Benedictus” schrijft de voormalig abt van abdij Sion, broeder Alberic Brusckke, het volgende: “ Het samenleven van de broeders kan men vergelijken met een doos met stenen waarmee regelmatig flink geschud wordt, zodat die stenen elkaar tot diamantjes rammelen. Samenleven voelt inderdaad niet zelden alsof je in zo’n doos met ketsende en schurende stenen zit. Het hoort tot de ruwe en harde aspecten van de weg waarlangs men tot God komt.”

Misschien is wat hier beschreven wordt deels van toepassing op onze gemeenschap. Al zijn er twee verschillen: ten eerste dat het schudden wat minder hard gaat als je niet met elkaar samenleeft en ten tweede dat wij misschien minder dan de monniken bereid zijn het moment dat we bijgeslepen zijn af te wachten. Hoe dan ook, er is ondanks sommige teleurstellingen vooral reden om trots en dankbaar te zijn: Trots op het vele dat dankzij de inzet van velen is bereikt.

Dankbaar vanwege het vele goede dat ons door zoveel supporters en uiteindelijk door de goede God is gegeven.

Marten IJmker & Peter Dullaert
Directie van de Stichting Nieuw Sion.